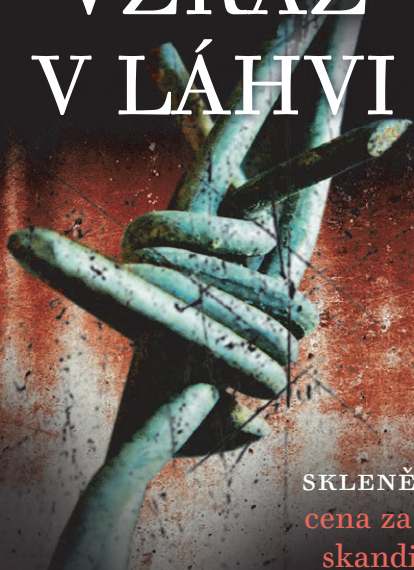

ADLER OLSEN

Jussi

VZKAZ V LÁHVI

KRIMIROMÁNHOST

SKLENĚNÝ KLÍČ
cena za nejlepší
skandinávský
krimiromán

Ráno třetího dne se zápach dehtu a mořských řas začal vsakovat do oblečení. Do spodních prken pod podlahou loděnice narážela ledová tříšť a vyvolávala vzpomínky na dny, kdy bylo ještě všechno v pořádku.

Nadzdvihl se z lůžka vyrobeného z papírového odpadu a posunul se, aby zahlédl bráškovu tvář, která i ve spánku vypadala utrápeně a promrzle.

Ten se za chvíli probudí a zmateně se rozhlédne kolem sebe. Uvědomí si kožené řemeny pevně utažené kolem zápěstí a pasu. Uslyší rachocení řetězu, kterým je pevně připoutaný. Uvidí zvířený sníh a světlo, snažící se proniknout mezi dehtovými trámy.

V bratrových očích se už po tolikáté objevilo zoufalství. Přes silnou pásku okolo jeho úst znovu a znovu zaznívaly přidušené modlitby k Jehovovi, kterého prosil o milost.

Ale oba věděli, že Jehova se na ně ani nepodívá, protože pili krev. Krev, kterou jim jejich věznitel nakapal do sklenic s vodou. Nechal je sklenice vypít, aniž jim řekl, co obsahují. Vypili vodu se zakázanou krví a nyní jsou navždy zatraceni. Hanba je pálila víc než žízeň.

„Co myslíš, že nám udělá?“ ptaly se bráškovy ustrašené oči. Ale jak to měl vědět? Prostě jen instinktivně cítil, že brzy bude po všem.

Opřel se a ještě jednou si zšeřelý prostor prohlédl. Zadíval se na spojovací trámy a pavoučí umělecká díla. Dopotrubna prostudoval každý výčnělek a suk. Rozpadající se pádla a vesla zavěšená na krovu. Shnilou síť na ryby, která poslední úlovek viděla už hodně dávno.

A pak si všiml té láhve. Sluneční paprsek sklouzl po modrobílém skle a oslepil ho.

Byla tak blízko, a přece téměř nedosažitelná. Ležela těsně za ním, zaklíněná mezi hrubými trámy, ze kterých byla podlaha sroubená.

Zastrčil prsty do štěrbin mezi prkny a s námahou pohnul krkem, zatímco vzduch kolem něj se měnil v led. Až ji uvolní, rozbije ji a pomocí střepů přepiluje řemen okolo svázaných zápěstí. A až řemen povolí, znecitlivělými rukama nahmatá přezku na zádech. Rozepne ji, uvolní si pásku na puse, stáhne si řemeny okolo pasu a stehen. Hned jak řetěz připevněný ke koženému řemenu povolí, vyskočí a osvobodí brášku. Přitáhne si ho k sobě a bude ho pevně držet, dokud se jejich těla nepřestanou třást.

Potom bude vši silou dloubat skleněným střepem do dřeva okolo dveří. Snad se mu povede vydlabat prkna v místech, kde jsou panty. A pokud by nastala ta hrůza, že se auto objeví dřív, než bude hotov, tak si na toho muže počká. Počká za dveřmi s rozbitým hrdlem láhve v ruce. Přesně tak to udělám, slíbil sám sobě.

Naklonil se dopředu, sepal na zádech ledové prsty a prosil o odpuštění za svou hříšnou myšlenku.

Dál škrábal prsty ve štěrbině, aby se mu podařilo láhev uvolnit. Škrábal a škrábal tak dlouho, dokud se hrdlo láhve nepohnulo natolik, že je dokázal uchopit.

Nastražil uši.

Slyší zvuk motoru? Ano, slyší. Zní to jako silný motor velkého auta. Ale jede to auto k nim, nebo jen projíždí kolem?

V jednu chvíli ten hluboký zvuk zesiloval a on začal tak zuřivě tahat za hrdlo láhve, až mu klouby prstů praštěly. Ale zvuk opět utichal. Byla to větrná elektrárna, která tam hučela a rachotila? Možná to bylo něco jiného. Nevěděl.

Nosními dírkami vypouštěl teplý vzduch, který zůstával viset ve vzduchu kolem jeho obličeje jako pára. Právě teď se příliš nebál. Dokud myslel na Jehovu a jeho milosrdné dary, cítil se lépe.

Stiskl rty a pokračoval. Konečně se láhev uvolnila a on s ní začal tak tvrdě bouchat o prkna, až jeho bratr rychle zvedl hlavu a polekaně se kolem sebe rozhlédl.

Znovu a znovu tloukl lahví do prken na podlaze. S rukama za zády se nemohl pořádně rozmáchnout, prostě to nešlo. Nakonec, když už prsty nedokázaly láhev udržet, upustil ji, otočil se a nepřítomně na ni zíral, zatímco v malém prostoru klesal ze spojovacích trámů prach.

Nedokáže ji rozbít. Prostě to nedokáže. Jedna ubohá malá láhev. Je to proto, že pili krev? Opustil je Jehova?

Podíval se na brášku, který se pomalu balil do deky a ukládal se zpět na místo. Bráška byl zticha. Dokonce se ani nepokusil za páskou kolem pusy něco zamumlat.

Chvíli mu trvalo, než shromáždil všechno, co potřeboval. Nejtěžší bylo natáhnout se v řetězech tak, aby špičkami prstů dosáhl na dehet mezi střešními trámy. Všechno ostatní měl na dosah ruky: láhev, dřevěnou třísku z podlahových prken, papír, na kterém seděl.

Sundal si jednu botu a třískou se bodl do zápěstí, až mu bezděčně vyhrkly z očí slzy. Minutu nebo dvě nechal krev kapat na svou vyleštěnou botu. Zpod sebe utrl velký kus papíru, namočil třísku do krve, zkroutil se a natáhl v řetězech tak, aby viděl, co za zády napsal. Drobnými písmeny co nejlépe vylíčil jejich utrpení. Nakonec se podepsal, stočil papír do ruličky a vsunul do láhve.

Se zasunutím dehtové zátky do hrdla láhve si dal načas.

Posunul se a několikrát pečlivě zkontroloval, zda to udělal dobře.

Když byl konečně hotov, uslyšel hluboký zvuk brumlajícího motoru. Tentokrát nebylo pochyb. Jednu bolestivou vteřinu hleděl na brášku a potom se vší silou posunul ke světlu, které prosvítalo širokou trhlinou ve zdi — jediný otvor, kterým mohl láhev prostrčit.

Dveře se rozletěly a v oblaku sněhových vloček dovnitř vstoupila temná postava.

Ticho.

Ozvalo se zašplouchnutí.

Láhev je na svobodě.

V minulosti už se Carl probouzel do lepších časů.

První, co zaregistroval, byla fontánka kyselosti, která mu zurčela v jícnu, a potom, když otevřel oči, aby se podíval po něčem, co by mohlo zklidnit jeho nepříjemné pocity, uviděl vedle sebe na polštáři mírně slintající, rozmazanou tvář ženy.

Krucí, to je Sysser, pomyslel si a snažil se vzpomenout, co včera večer vyváděl. Že zrovna Sysser. Sousedka, co hulí jako fabrika. Pracuje jako děvče pro všechno na radnici v Allerødu, skoro nezavře pusu a nemá daleko do důchodu.

Napadla ho příšerná myšlenka a pomalounku nadzdvihl deku, načež s úlevou zjistil, že ať se dělo cokoliv, trenýrky má stále na sobě.

„Zatraceně,“ zamumlal, když odstrkoval její šlachovitou ruku ze své hrudi. Tak strašně ho hlava nebolela od doby, kdy Vigga ještě bydlela doma.

„Žádné podrobnosti, prosím,“ řekl, když se v kuchyni potkal s Mortenem a Jesperem. „Jen mi vysvětlete, jak se ta dáma ocitla na mém polštáři.“

„Ta slepice vážila snad metrák,“ ozval se jeho nevlastní syn, zatímco si nakláněl nově otevřenou krabici džusu k puse. Den, kdy se Jesper naučí používat skleničku, by nedokázal určit ani Nostradamus.

„No, promiň, Carle,“ dodal Morten. „Ale nemohla najít klíče a ty už jsi byl stejně úplně mrtvý, tak jsem si myslel...“

To bylo naposled, co jsem se zúčastnil Mortenova grilování, zapřísáhl se Carl a podíval se do obýváku směrem k Hardyho posteli.

Za těch čtrnáct dní, co se do tohoto pokoje nastěhoval jeho dávný kolega, dostala domácí atmosféra trhliny. Ne snad proto, že polohovatelná postel zabírala čtvrtinu obývacího pokoje a částečně stínila výhled do zahrady. Ani kvůli tomu, že by závěsná hrazda a sáčky plné moči byly Carlovi nepříjemné. Nevadilo dokonce ani to, že Hardyho kompletně ochrnuté tělo nepřetržitě vypouštělo páchnoucí plyny. Ne, příčinou změny bylo černé svědomí. To, že Carl měl pohyblivé obě nohy a mohl na nich utíkat, kam chtěl a kdy chtěl. A neustálý pocit, že to musí Hardymu vynahrazovat. Že tady pro něho musí být. Že musí pro ochrnutého muže něco udělat.

„Bude to v klidu,“ předvídal Hardy, když před několika měsíci probírali klady a zápory jeho přestěhování z kliniky v Hornbæku. „Když jsem tady, uběhne klidně i týden, co tě nevidím. Myslíš, že když se k tobě nastěhuju, tak občas pár hodin tvé nepřítomnosti nepřežiju?“

Ale problém vězel v tom, že Hardy mohl klidně ležet a spát jako teď, ale prostě tady pořád byl. V myšlenkách, v plánování denního programu, při vyslovení každého slova, které se muselo zvažovat, než bylo proneseno nahlas. Bylo to namáhavé. A domov by neměl být místem, kde je namáhavé se zdržovat.

Potom tady byly praktické záležitosti. Praní oblečení, výměna ložního prádla, manipulace s Hardyho těžkým tělem, nákupy, kontakt se zdravotní sestrou a úřady, vaření. Pravda, tohle všechno dělal Morten, ale co to ostatní?

„Vyspal ses dobře, chlape?“ zeptal se Carl opatrně, když přicházel k Hardyho lůžku.

Starý kolega otevřel oči a pokusil se o úsměv. „Tak, volno ti právě skončilo. Zpátky do rachoty, Carle. Čtrnáct dní je pryč. Uběhlo to jako voda. Ale my to s Mortenem spolu zvládneme. Hlavně ode mě pozdravuj kluky, jo?“

Carl kývl. Muselo být těžké žít jako Hardy. Kdo by si to s ním chtěl aspoň na jeden den vyměnit?

Alespoň jeden den pro Hardyho.

Kromě vrátného nepotkal Carl na policejní stanici živou duši. Byla jako vymetená. Impozantním sloupořadím se proháněl jen studený vítr a nikde nebylo ani živáčka.

„Co se tady sakra děje?“ zařval, když vstoupil do sklepního oddělení.

Očekával halasné uvítání nebo alespoň zápach z Asadových mátových lístků či Rosiny variace klasiků pískané na pus, ale všude bylo ticho. Opustili palubu, když si vzal čtrnáct dní volna na přestěhování Hardyho?

Vešel do Asadovy malinké kanceláře a udiveně se kolem sebe rozhlédl. Žádné fotky starých tetiček, žádný modlitební kobereček, žádné krabice s přeslazenými koláčky. Dokonce i zářivky na stropě byly zhasnuté.

Prošel sklepní chodbou a rozsvítil u sebe v kanceláři. Bezpečný prostor, kde tři případy vyřešil a dva vzdal. Místo, kam zatím nedorazil zákaz kouření a kde na třech hromádkách bezpečně ležely všechny staré případy, přidělené oddělení Q a roztríděné podle Carlova neomylného systému.

Při pohledu na neskutečně uklizený stůl strnul. Nikde nic. Ani jediný hustě popsaný papír A4, na který by si člověk mohl položit unavené nohy a potom ho vyhodit do odpadkového koše. Žádné složky k případům. Stručně řečeno, jako vymetené.

„ROSE!“ zakřičel tak důrazně, jak jen dokázal.

Ale jeho hlas se jen marně rozléhal po chodbách.

Byl na světě sám. Byl poslední muž na světě, kohout bez slepic. Král, který by dal království za koně.

Popadl telefon a vyfukal číslo na Lis, sídlící ve druhém patře v oddělení vražd.

Trvalo dvacet pět vteřin, než někdo zvedl sluchátko.

„Sekretariát, oddělení A,“ ozvalo se. Byla to paní Sørensenová, kolegyně smýšlející o Carlovi více než nepřátelsky. Vlčice v lidské podobě.

„Paní Sørensenová,“ řekl podlézavě. „Tady Carl Mørck. Jsem tady úplně sám. Co se děje? Nevíte náhodou, kde jsou Asad a Rose?“

Praštila sluchátkem rychleji, než stačil mrknout. Husa jedna.

Vstal a zamířil do Rosina hájemství o něco dál na chodbě. Možná by vyřešení záhady ztracených složek k případům mohl najít tam.

Byla to velmi logická úvaha až do bolestivého okamžiku, kdy zjistil, že na stěně chodby mezi Asadovou a Rosinou kanceláří se objevilo minimálně deset měkkých překližkových desek. Desky byly polepené všemi případy, které ještě před čtrnácti dny ležely na jeho psacím stole.

Štafle ze zářivě žlutého modřínu naznačovaly, kde byl nalepen poslední případ. Byl to případ, který museli vzdát. Druhý nevyřešený případ v řadě.

Carl o krok ustoupil, aby si utvořil celkový obrázek papírového pekla. Co k čertu dělají jeho případy na té stěně? Zešíleli Asad s Rose už dočista? Možná proto se ti hlupáci vypařili.

Neměli jinou možnost.

Nahoře ve druhém patře bylo všechno při starém. Nikde nikdo. Dokonce i místo paní Sørensenové za přepážkou zivalo prázdnotou. Kancelář vedoucího oddělení vražd, také kancelář zástupce, kantýna, zasedací místnost. Všechno bylo opuštěné.

Zatracená práce, pomyslel si. Vyhrožovali jim bombou? Nebo už se snad policejní reforma dostala do stadia, kdy budovy dali do prodeje a zaměstnance vyslali do ulic? Zbláznil se ten nový, takzvaný ministr spravedlnosti už úplně? Jde o nepovedený vtíp televizní stanice TV 2?

Podrbal se na hlavě, vzal sluchátko a zavolal na vrátnici.

„Tady Carl Mørck. Kde sakra všichni jsou?“

„Většina lidí je na nádvoří Památníku.“

Nádvoří Památníku? Vždyť devatenáctého září bude až za půl roku.

„Proč? Určitě ne kvůli výročí internace dánské policie. Co tam dělají?“

„Policejní prezident si přál promluvit k několika oddělením o reformních úpravách. Fakt promiňte, Carle. Mysleli jsme, že o tom víte.“

„Ale já jsem před chvílí mluvil s paní Sørensenovou.“

„Nejspíš si přesměřovala hovory na svůj mobil.“

Carl zavrtěl hlavou. Všichni se zbláznili. Než stihne na nádvoří dojít, ministerstvo spravedlnosti stejně zase všechno změní.

Zadíval se na měkké, lákající křeslo vedoucího oddělení. Tady by člověk mohl na chvíli zavřít oči a nikdo by ho neviděl.

O deset minut později ho probral zástupce vedoucího oddělení ranou pěstí do ramene a deset centimetrů před obličejem měl Asadovy rozesmáté oči.

Bylo po klidu.

„Pojď, Asade,“ řekl a zvedal se z křesla. „Teď spolu my dva půjdeme do sklepa a bleskově sundáme papíry z té stěny, jasný? Kde je Rose?“

Asad zavrtěl hlavou. „To nepůjde, Carle.“

Carl se postavil a zastrčil si košili do kalhot. Jak to sakra myslel? Co by to nešlo? Kdo je tady podle něho šéf?

„Jen pojd. A sežeň Rose. HNED!“

„Sklep je uzavřený,“ ozval se zástupce vedoucího Lars Bjørn. „Z izolačního potrubí prosakuje azbest. Byli tady z inspektorátu práce a prostě to nařídili.“

Asad přitakal. „Ano. Museli jsme si vzít svoje věci sem nahoru, a moc dobře se nám tady nesejí. Ale našli jsme pro vás pěknou židli,“ dodal, jako by to mohlo někoho uklidnit.

„Jo, a navíc jsme zbyli sami dva. Rose tady nahoře sedět nechtěla, takže si udělala prodloužený víkend. Slíbila, že dneska dorazí, ale o něco později.“

To ho měli raději nakopat do ušlechtilých částí těla.

Seděla a zírala do plamenů, dokud svíčky nedohořely a ji neobklopila tma. Stalo se to už mnohokrát, že ji nechal samotnou, ale ještě nikdy na výročí svatby.

Zhluboka se nadechla a stoupla si. Poslední dobou přestala postávat a čekat u okna. Přestala psát jeho jméno na okno, zamlžené vlastním dechem.

Tenkrát, když se potkali, nedbala na varování ostatních. Kamarádka měla své pochybnosti a matka jí to řekla bez obalu. Je pro ni příliš starý. Z očí mu nekouká nic dobrého. Muž, kterému se nedá věřit. Muž, kterého člověk nedokáže odhadnout.

Proto svou kamarádku i matku už tak dlouho neviděla. A proto teď, kdy toužila po něčí blízkosti víc než kdy jindy, rostlo její zoufalství. S kým si může promluvit? Nikdo tady není.

Podívala se do prázdných, naklizených pokojů, stiskla rty a do očí jí vstoupily slzy.

Zaslechla, že se dítě zavrtělo, a vzbopila se. Ukazovákem si setřela slzy ze špičky nosu a dvakrát se zhluboka nadechla.

Jestli jí její muž podvádí, už s ní nemůže počítat.

Život jí určitě dokáže nabídnout víc.

Její manžel vešel do ložnice tak potichu, že ho prozradil jen stín na stěně. Široká ramena a otevřená náruč. Lehl si a beze slova si ji k sobě přitáhl. Rozehřátý a nahý.

Očekávala něžná slůvka, ale také pečlivě promyšlené omluvy. Možná se bála slabého závanu vůně cizí ženy a v nepravou chvíli zaváhání kvůli špatnému svědomí, ale místo toho ji sevřel, drsně k sobě otočil a chtivě z ní strhal oblečení.

Měsíční svit, který mu ozařoval tvář, ji rozvášnil. Čekání, frustrace, obavy a pochybnosti byly rázem pryč.

Naposledy se takhle choval před půl rokem.

Bohudíky, že se to stalo.

„Miláčku, musíš počítat s tím, že teď budu nějakou dobu pryč,“ řekl při snídani bez varování a přitom hladil malého po tvářičce. Nepřítomně, jako by jeho slova nebyla důležitá.

Zamračila se a sevřela rty. Aby na chvíli potlačila nevyhnutelnou otázku, položila vidličku na talíř a seděla s očima upřenýma na míchaná vejce se slaninou. Noc byla dlouhá. Stále ji cítila jako bolest v podbřišku, ale také jako poslední pohlázení a milé pohledy. Až dosud jí dala zapomenout na místo a čas. Až dosud. Protože v tom okamžiku se do místnosti jako nezvaný host vetřelo bledé březnové slunce a jasně osvítilo fakta. Její manžel odjíždí. Už zase.

„Proč mi nemůžeš říct, co to máš za práci? Jsem tvoje žena. Nikomu nic nepovím,“ řekla.

Podržel příbor ve vzduchu. Vtom již jeho oči potemněly.

„Ale já to myslím vážně,“ pokračovala. „Jak dlouho bude trvat, než se budeš zase chovat jako dneska v noci? Jsme zase tam, kde už jsme byli. Nevím, co děláš, a někdy skoro nevnímáš, i když tady jsi...“

Podíval se na ni až moc zpříma. „Copak jsi od začátku nevěděla, že o své práci nemůžu mluvit?“

„Ano, ale...“

„Tak už do toho dál neštourej.“

Nechal vidličku a nůž dopadnout na talíř a otočil se k jejich synovi s něčím, co mělo připomínat úsměv.

Klidně a zhluboka se nadechla, ale jejím nitrem projelo zoufalství. Měl pravdu. Dlouho před svatbou jí vysvětlil, že dostává úkoly, o kterých nemůže mluvit. Možná naznačoval,

že to má něco společného se zpravodajskou službou, to už si nepamatovala. Ale pokud věděla, tak i příslušníci tajných služeb mají vedle své práce jakžtakž normální život. Jejich vlastní život se ovšem za jakžtakž normální považovat nedal. Pokud ovšem lidé z tajných služeb také pilně nevyužívají pracovní dobu k více alternativním záležitostem, jako je například nevěra, protože u nich doma se pravděpodobně jedná právě o ni.

Sebrala talíře a uvažovala, jestli mu má dát ultimátum hned teď. Riskovat jeho vztek, kterého se obávala, ale dosud neznala jeho rozsah.

„Kdy tě zase uvidím?“ zeptala se.

Usmál se na ni. „Příští středu bych měl být zase doma. Tahle práce zabere většinou osm až deset dní.“

„Fajn. Takže se vrátíš akorát na bowlingový turnaj,“ poznamenala sarkasticky.

Vstal, přitiskl si ji zády ke svému velkému tělu a ruce složil pod její ňadra. Dotek jeho hlavy na rameni ji dříve vždy rozechvíval. Nyní se však stáhla.

„Ano,“ řekl. „Určitě se vrátím dostatečně brzo před turnajem. Minulou noc si už brzo spolu zopakujeme. Domluveno?“

Když odjel a zvuk auta utichl, dlouho stála se založenýma rukama a zírala do prázdna. Život o samotě byl jedna věc. Ale nevědět, za co člověk takovou cenu platí, to bylo něco jiného. U muže, jako byl ten její, byla šance odhalit, jestli ji nějak nepodvádí, minimální. To jí bylo jasné, i když se o nějaké pátrání nikdy ani nepokusila. Pohyboval se po celé zemi a všechno v jeho životě naznačovalo, že je to opatrný člověk. Důchodové připojištění, uzavřené pojistky, opakované kontrolování oken a dveří, kufrů a zavazadel, vždy uklizený

stůl, žádné zapomenuté papírky nebo účtenky po kapsách či v šuplících. Byl to muž, který za sebou nezanechával příliš mnoho stop. Dokonce i poté, co odešel, nezůstávala jeho vůně ve vzduchu déle než několik minut. Jak by někdy mohla odhalit mimomanželskou aférku, pokud by na něj nenasadila soukromého detektiva? A kde by na to vzala?

Povysunula spodní ret a úplně pomaloučku vypouštěla na obličej teplý vzduch. Ten pohyb dělala vždy před důležitým rozhodnutím. Před přeskokem nejvyšší překážky na dostihové dráze. Před výběrem šatů na konfirmaci. Dokonce i předtím, než řekla svému muži ano, a předtím, než se vydala ven na ulici, aby se podívala, jestli v tom mírném světle nevypadá život jinak.